

Instytut Matematyki UMCS
Zakład Rachunku Prawdopodobieństwa

Wiesław ZIĘBA

Wydział Matematyki i Fizyki

The Faculty of Mathematics and Physics

Wydział Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej powstał 1 II 1982 roku w wyniku przekształcenia się Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w dwa odrębne Wydziały. Jednak zarówno matematyka, jak i fizyka rozwijały się wspólnie, od momentu powstania Uniwersytetu, w ramach Wydziału Przyrodniczego.

Profesorowie Wydziału Przyrodniczego odbyli pierwsze posiedzenie Rady Wydziału w dniu 25 października 1944 roku. Wówczas dokonano wyboru dziekana Wydziału w osobie prof. dr. Konstantego Strawińskiego.

Już 28 października 1944 roku nowo wybrany dziekan zwołał posiedzenie Rady Wydziału, na którym wybrano prodziekana; został nim prof. dr Jan Błaton. Poza wyborem prodziekana głównym tematem posiedzenia było ustalenie zasad przyjmowania studentów na Wydział Przyrodniczy i opracowanie programów studiów dla pierwszych studentów wydziału.

3 listopada 1944 roku rozpoczęły się wpisy na I rok studiów Wydziału Przyrodniczego i już na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 30 listopada r. 1944 prodziekan prof. dr Jan Błaton poinformował o przyjęciu: 34 rzeczywistych studentów, 13 warunkowych i 20 wolnych słuchaczy. Dziekan poinformował, że zajęcia rozpoczną się, gdy tylko uda się zapewnić warunki do prowadzenia zajęć, nie czekając na oficjalną inaugurację roku akademickiego.

Na Wydziale Przyrodniczym zajęcia prowadzone były w siedmiu sekcjach: matematyczno-fizycznej, biologicznej, chemicznej, geograficznej, filozoficzno-psychologicznej, antropologiczno-etnograficznej i pedagogicznej.

9 lutego 1945 roku odbyło się pierwsze uroczyste ślubowanie studentów, a 27 lipca 1945 roku uroczyste zakończenie pierwszego roku akademickiego.

Wydział Przyrodniczy wówczas posiadał już 17 katedr w tym 8 o charakterze matematyczno-fizyczno-chemicznym. Były to: dwie katedry matematyki, statystyki matematycznej, fizyki doświadczalnej, fizyki teoretycznej, chemii nieorganicznej, chemii organicznej, geofizyki z meteorologią i klimatologią oraz astronomii. Katedry miały określone zadania dydaktyczne i realizowały program naukowy. Pierwszy tom „Annales UMCS” zawierał 15 artykułów, w tym 9 z zakresu matematyki, 2 z fizyki, 2 z fizyki z astronomią i 2 z chemii. Kierownikami i organizatorami tych katedr byli — w sekcji matematyki: prof. M. Biernacki, później prof. J. Rudnicki, prof. J. Słupecki, prof. J. Mikusiński, prof. M. Olekiewicz oraz prof. A. Bielecki; w sekcji fizyki: prof. J. Błaton, prof. S. Ziemecki, później doc. W. Urbański, prof. W. Żuk, prof. A. Teske i doc. D. Stachurska; w sekcji astronomii: prof. Jan Mergentaler.

Wydział Przyrodniczy przechodził różnorodne przeobrażenia i tak w dniu 3 grudnia 1946 roku został przemianowany na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, co podyktowane było rozwijaniem się i dominowaniem matematyki na Wydziale. Wydział w tej strukturze organizacyjnej funkcjonował do 31 grudnia 1951 roku.

1 stycznia 1952 roku Wydział Matematyczno-Przyrodniczy podzielił się na: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi oraz Wydział Matematyczno-Fizyczno-Chemiczny.

W roku akademickim 1969/1970 wprowadzono ogólną reorganizację we wszystkich szkołach wyższych, w tym również w UMCS. W miejsce dotychczasowych katedr powstały zakłady. Utworzono także instytuty grupujące zakłady o tym samym lub podobnym profilu działalności. Utworzono więc na Wydziale Mat.-Fiz.-Chem. 3 instytuty, a mianowicie: Instytut Matematyki, Instytut Fizyki i Instytut Chemii. Pierwszymi dyrektorami instytutów zostali: Instytutu Matematyki — prof. dr hab. Jan Krzyż, Instytutu Fizyki — prof. dr hab. Stanisław Szpikowski, Instytutu Chemii — prof. dr hab. Jarosław Ościk.

1 lutego 1989 roku Wydział Mat.-Fiz.-Chem. podzielił się; Instytut Chemii utworzył samodzielnie Wydział Chemii, pozostałe zaś Instytuty: Matematyki i Fizyki tworzą do dziś Wydział Matematyczno-Fizyczny.

O dynamice rozwoju Wydziału niech świadczą liczby. W ciągu pierwszych 10 lat studia na Wydziale Mat.-Fiz.-Chem. ukończyło 170 osób uzyskując stopień magistra, 163 osoby ukończyły w tym czasie studia I stopnia. Wśród pierwszych habilitacji na Wydziale należy wymienić: habilitację Jana Mikusińskiego (1945/1946), habilitację Adama Bieleckiego (1948/1949), za

którą przyznano nagrodę PTM im. Banacha w 1951 roku. Wśród pierwszych wypromowanych doktorów byli: Leon Leśmianowicz (1945), Czesław Ryll-Nardzewski (1949), Witold Janowski (1950), Armin Teske (1950), Franciszek Jakubczyk (1951), Wiktor Jankowski (1951), Włodzimierz Żuk (1951).

Obecnie na Wydziale Matematyki i Fizyki studiuje ponad 800 studentów na studiach dziennych i około 200 na studiach zaocznych. Ponadto ponad 100 osób pogłębia swoją wiedzę na studiach podyplomowych: Informatyka w szkole, Matematyka z Informatyką i Fizyka. Na studiach doktoranckich z fizyki mamy 12 słuchaczy.

W roku akademickim 1992/1993 dyplomy magistra matematyki otrzymały 73 osoby, a magistra fizyki 25 osób.

W 1993 roku przeprowadzono na Wydziale Mat.–Fiz. 6 habilitacji (5 z matematyki i 1 z fizyki) i 4 doktoraty (1 z matematyki i 3 z fizyki).

W ciągu 50 lat istnienia Wydziału dyplomy ukończenia studiów matematycznych otrzymało 2416 osób, a fizycznych — 1502; obronionych zostało 227 prac doktorskich, przeprowadzono 56 przewodów habilitacyjnych (28 z matematyki i 28 z fizyki).

Badania naukowe prowadzone na wydziale realizowane są w ramach 18 grantów indywidualnych (14 na fizyce i 4 na matematyce), działalności statutowej oraz badań własnych.

W minionym pięćdziesięcioleciu Wydział Matematyki i Fizyki wzbogacał się o obiekty dydaktyczne i pracownie naukowe. Obecnie Wydział mieści się w trzech budynkach. Jeden z najstarszych budynków, tzw. *stara fizyka*, został wybudowany w latach 1952–1954, pozostałe dwa budynki są młodsze (*fizykę średnią* wybudowano w r. 1972, a wieżowiec w r. 1976).

Na Wydziale Matematyki i Fizyki zatrudnionych jest 15 profesorów tytularnych (9 na fizyce i 6 na matematyce), 2 profesorów emerytowanych na matematyce, 1 na fizyce, 11 profesorów UMCS (4 na matematyce i 7 na fizyce), 2 doc. dr hab. na matematyce, 1 docent etatowy na matematyce i 12 doktorów habilitowanych (5 na matematyce i 7 na fizyce), 70 adiunktów (28 na matematyce i 42 na fizyce), 30 asystentów (24 na matematyce i 6 na fizyce), 5 starszych wykładowców (3 na matematyce i 2 na fizyce) i 3 wykładowców na matematyce.

W ciągu 50 lat istnienia UMCS dziekanami Wydziału byli:

Wydział Przyrodniczy, a od 3.12.1946

Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

Prof. dr Konstanty Strawiński (1944–1945)

Prof. dr Jan Mydlarski (1945–1948)

Prof. dr Józef Motyka	(1948–1950)
Prof. dr Adam Bielecki	(1950–1952)

**Wydział Matematyczno–Fizyczno–Chemiczny
(1.01.1952)**

Prof. dr Włodzimierz Hubicki	(1952–1953)
Prof. dr Armin Teske	(1953–1960)
Prof. dr Włodzimierz Żuk	(1960–1962)
Doc. dr Jan Krzyż	(1962–1965)
Doc. dr Jarosław Ościk	(1965–1969)
Doc. dr Kazimierz Sykut	(1969–1972)
Prof. dr hab. Mieczysław Subotowicz	(1972–1975)
Prof. dr hab. Eligiusz Złotkiewicz	(1975–1980)
Prof. dr hab. Stanisław Szpikowski	(1980–1981)
Prof. dr hab. Janusz Barcicki	(1981–1984)
Prof. dr Maksymilian Piłat	(1984–1987)
Prof. dr hab. Eligiusz Złotkiewicz	(1987–1990)

(od 1.02.1989 Dziekan Wydziału Matematyki i Fizyki)

Wydział Matematyczno–Fizyczny (1.02.1989)

Prof. dr hab. Eligiusz Złotkiewicz	(1989–1990)
Prof. dr Maksymilian Piłat	(1990–1993)

Od 1.09.1993 roku dziekanem Wydziału Matematyki i Fizyki jest prof. dr hab. Wiesław Zięba. Funkcję prodziekana pełni dr hab. Stanisław Krawczyk. W skład Wydziału Matematyki wchodzi: Instytut Matematyki, którego dyrektorem jest prof. dr hab. Zdzisław Rychlik, a zastępcą prof. dr hab. Eligiusz Złotkiewicz i Instytut Fizyki, którego dyrektorem jest prof. dr hab. Mieczysław Budzyński, a zastępcą dr hab. Zbigniew Korczak.

Instytut Matematyki grupuje 6 zakładów i 2 pracownie. Instytut Fizyki podzielony jest na 5 zakładów i 2 pracownie. W każdym instytucie znajduje się biblioteka instytutowa.

Kierownikiem dziekanatu jest (od 1.01.1982) Bogumiła Murawska (tel. 37–52–12). Adres: Wydział Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Marii Curie–Skłodowskiej, pl. Marii Curie–Skłodowskiej 5, 20–031 Lublin, pok. 307.

SUMMARY

The history and development of the Faculty of Mathematics and Physics are presented beginning from 1944 when the Maria Curie–Skłodowska University has been created originally with the Faculty of Sciences. During the 50 year period, 2416 students received the M.Sc. degree in mathematics and 1502 in physics. Scientific activities resulted in 227 doctorates and 56 post–doctoral dissertations. At present, 18 professors, 25 associate professors and 108 assistant professors and research associates are involved in the teaching and research work in this Faculty.